Froland viltlag

Driftsplan for elg 2025-2027

Kilde: Bildet hentet fra Tvedestrandsposten

1. Planområde

Planområdet omfatter følgende jaktlag:

Jaktlag	Areal
Samhold	23 795
Jomås	15 219
Olsbu	19 734
Oland/Røysland	14 177
Askland/Rosef	9 941
Nedre Kverve	11 507
Øvre Kverve	10 434
Kverve Elite	10 377
Dale/Løvjomås	11 519
Moripen/Vestre Mosberg	8 357
Sparsås	8 377
Froland/Eivindstad	15 012
Heldal	12 425
Solberg/Berås	10 407
Vehus	5 226
Beråsheia	4 620
Håland	6 078
Ørteland	4 265
Koveland/Holtebu/Espestøl	7 673
Snøløs	3 289
Thor Olav Lauvrak 32/1	4 069
Syvert Lauvrak 32/3	4 776
Dalen/Bjorvatn	7 107
Solheim/Buåsen	2 824
Haugsjå	5 385
Lyngroth/Espeland	10 684
Blakstad/Messel	5 059
Hurv	5 238
Bøylestad/Hersel jaktlag 1	8 236
Bøylestad/Hersel jaktlag 2	4 995
Reiersøl	6 158
Stølemarka/Lauvrak	6 000
Mjåvatn	6 967
Haugaas	7 033
Mjølhus	10 692
Tveiten	6 138
Augland	9 459
Omdal	4 165
Frolands Verk	14 039
Vestre Dale	5 336
Songeelva	5 439
SUM	**352 231**

2. Planperiode

Planperioden er tre år fra og med 2025 til og med 2027. Jakt på elg i Froland viltlag starter 1.oktober og slutter 23. desember.

3. Status i elgstammen

Hvert år blir det påkjørt elg, hjort og rådyr på jernbane og veier i vårt område. Dette er tatt hensyn til ved utarbeidelsen av driftsplanene.

Sett dyr pr dagsverk viser en svak nedgang, og ligger rundt 0,43 i forige periode. Dette gir grunn til å tro at bestanden har en liten nedgang siden forige driftsplanperiode. Produksjonen i bestanden er lav hvis en ser på gjennomsnittet de siste årene, rundt 0,38 i snitt for kalv pr ku.

Vi er fortsatt bekymret med tanke på kondisjonen i elgstammen. Slaktevektene er generelt lave, og særlig vektene på kalv og ungdyr. Snitt kalvevekt for alle kalver skutt i sist planperiode var 42 kg, mot 40,9 kg i perioden 2019-21. For ungdyr (1,5-åringer) var vektene 99,7 i siste planperiode mot 100,2 i 2019-21.

Det er vanskelig å si hvorfor kondisjonen er dårlig. Det er trolig mange faktorer som spiller inn, slik som klimaendringer og parasitter. En annen faktor er tilgangen på kvalitetsbeite. Det ble utført en beitetaksering gjennomført av Faun Naturforvaltning i vårt område i 2021. Denne viste en moderat overbeiting i de fleste testflatene. I denne rapporten anbefales en svak reduksjon i bestanden gjennom et noe høyere uttak.

I den siste Faun-rapporten som gir anbefalinger for 2023 anbefales fortsatt en svak reduksjon i bestanden. De ser på Froland kommune i sin helhet, altså Mykland og Froland storvald. Resultatene i hjorteviltportalen viser at det er noe større bestand og litt bedre kondisjon i Mykland. Effekten av Myklandbrannen kan ha en betydning, likeså kan det være at Froland viltlag med sin nærhet til kysten er hardere rammet av parasitter, sykdommer og kalvedødelighet. Vi tror at den økte kalvedødeligheten som er dokumentert bl.a for vårt område, vil føre til en reduksjon i bestanden. Sett-elg-data fra de siste årene viser også at bestanden har en svak nedgang.

Sett ku pr okse var i den siste driftsperioden på 2,15, mot 1,69 i perioden 2019-21. Dette forholdstallet bør ikke over 2. Den stigende tendensen kan skyldes at vi opphevet fredning av okser mellom 5-9 takker fra og med 2019. I den siste driftsplanperioden åpnet vi for økt avskyting av voksne dyr. Vi ser at avskytingen av voksne okser har økt fra 27% i 2019-21, til 30% i den siste perioden.

Statistikk elg (Froland viltlag):

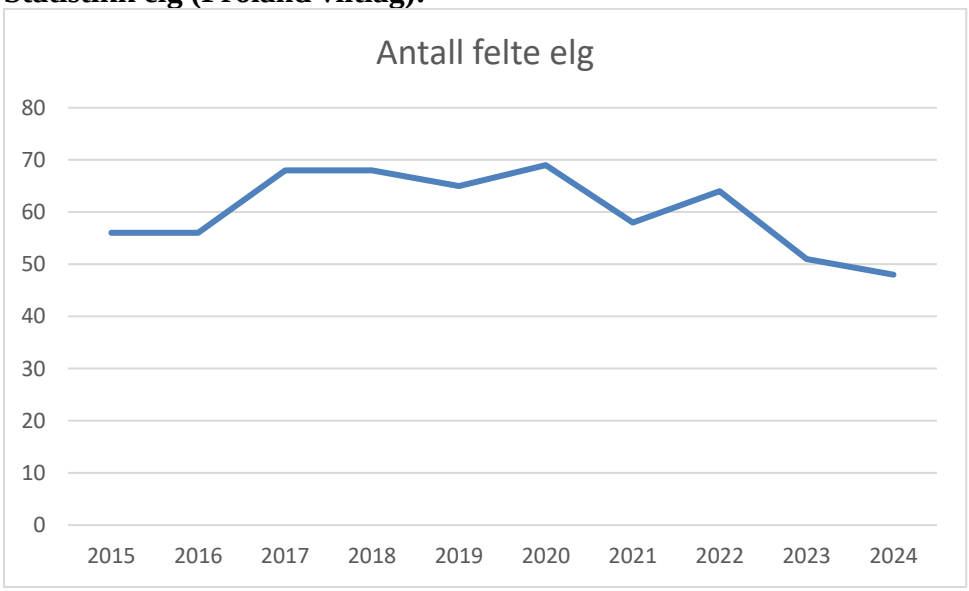

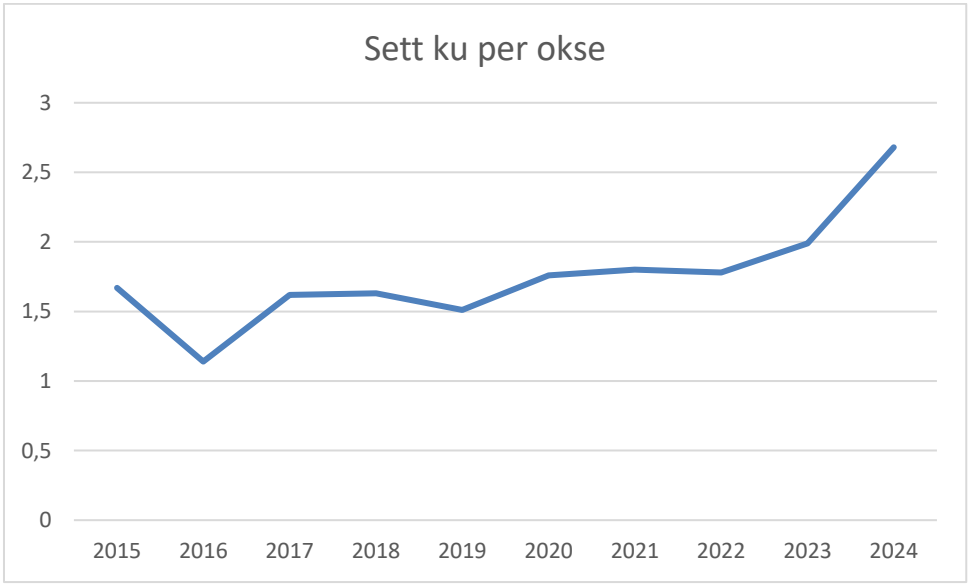

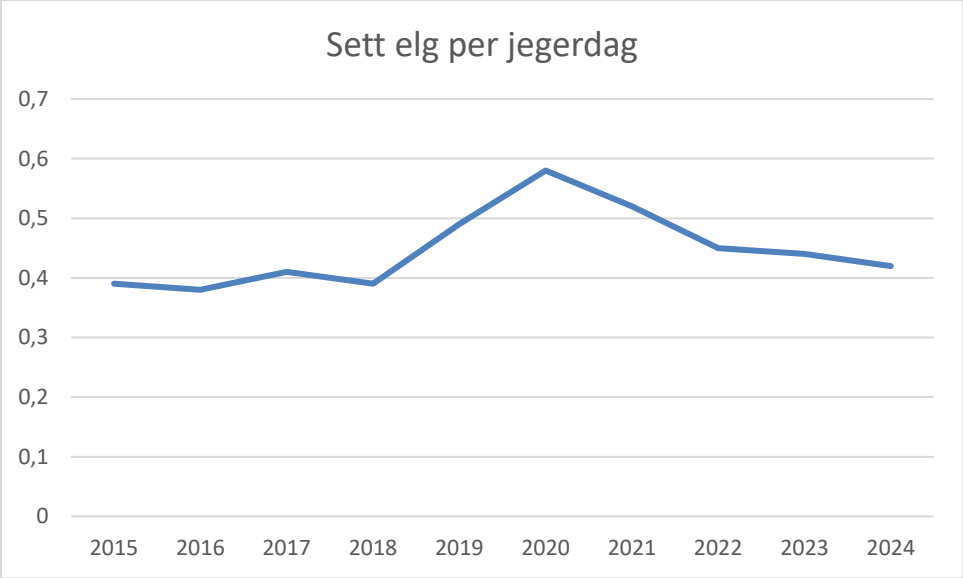

4. Målsettinger

Det langsiktige overordnete målet er fremdeles en sunn, vital og bærekraftig elgstamme, med en bestandsstørrelse som også er tilpasset andre interesser og kvaliteter som skogbruk, jordbruk, trafikk, beite og biologisk mangfold. Forvaltningen bør være forskningsbasert. I NINA-rapport 1701 «Avskytingsstrategier for elg og hjort: «Hva skal vi velge»» fra 2021 vises det til ni mulige avskytingsstrategier. Videre oppsummerer de: *«Ved hvilket nivå (tetthet) man velger å legge bestanden, er et kommunalt anliggende, og det samme gjelder for valget av avskytingsstrategi og bestandskjønnsrate. Historisk sett har jaktinteressene vært viktige i norsk hjorteviltforvaltning, og ofte er det vanskelig å bedrive en aktiv bestandsforvaltning med mindre forvaltningsmålet er godt forankret hos jaktrettshavere og jegere. Når vi i Norge legger mest vekt på antallet felte dyr eller mengden kjøtt som høstes under jakta, er dette derfor mest et produkt av hva jaktinteressene har ønsket seg."*

På tross av en målrettet innsats for å oppnå dette har kondisjonen i elgstammen vår ikke bedret seg.

4.1 Delmål

- Vi ønsker en stabilisering av bestanden på dagens nivå. Vi har nå fått den bestandsnedgangen vi siktet mot i forrige driftsplanperiode.
- Kalveproduksjonen skal økes ved å bevare de tyngste og mest produktive dyrene.
- Slaktevekter på kalv og 1,5 åringer bør økes på lengre sikt.
- Hanndyrandelen skal økes slik at sett ku pr okse igjen kommer under 1,8

5. Virkemidler

- Jaktuttaket bør være omtrent like stor som tilveksten
- Beholde de beste dyrene i stammen som avlsdyr. Dette gjøres ved at:
    - Vi prioriterer å ta ut små og svake ungdyr og kalver.
    - Kalver under 30 kg regnes som skrapdyr, og teller ikke med på tildelt kvote. Skrapdyr skal også meldes inn til Hjorteviltregisteret.
    - Jaktlagene er forpliktet overfor storvaldet til å hver for seg overholde rammene i bestandsplanen.
    - Ikke skyte ku fra kalv
    - Vi reduserer kvota fra 22 gram/dekar til 18 gram/dekar.

- **Avskytingsmodell:**
- Resultatet fra de siste to driftsplanperiodene viser et høyt uttak av voksne hanndyr. Vi vil ha ku/okse-forholdet under 1,8 som anbefalt. Derfor må vi skyte færre voksne okser. For å oppnå dette skal vi ikke skyte okser over 4-takker.

  Okse inntil 4-takker: 15%
  Voksen ku: 15%
  Kalver og små dyr under 130 kg: 70%

    - Styret kan komme med reaksjoner ved behov i løpet av planperioden

6. Forventet uttak i perioden

I siste driftsplanperiode hadde vi et uttak på 54 dyr i snitt pr år.

Kvoten blir fordelt til jaktlagene ved kg-tildeling som før, men reduseres til 18 gram pr dekar.

Viktige tall:

Vektgrense for smådyr	130 kg
Andel dyr under 130 kg	70%
Kalveandel	30%
Antall felte dyr	Ca 55 pr år
Hanndyr/ Hunndyr	50 % / 50%

Dette innebærer at forventet uttak blir omtrent som følger:

	Kalv		<130 kg		>130kg		
	Hann	Hunn	Hann	Hunn	Hann	Hunn	Sum
2025	9	9	12	12	9	9	60
2026	9	9	12	12	9	9	60
2027	9	9	12	12	9	9	60
Sum	27	27	36	36	27	27	180
Andel	30 %		40 %		30 %		100 %

Froland, 26.02.25
Styret i Froland viltlag